

139
I. évfolyam.

17. szám.

Szeged, 1910. december 18.

SZINHÁZI ÚJSÁG

SZINHÁZI ÉS MŰVÉSZETI HETILAP.

SZERKESZTŐ: Dr. LUGOSI DÖMÖTÖR.

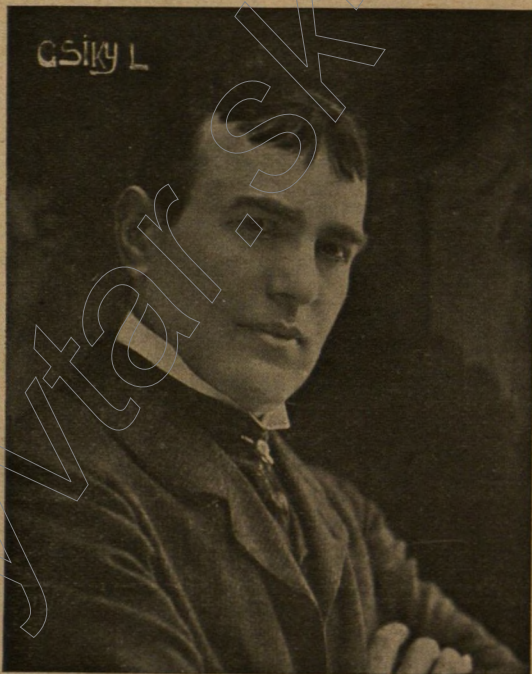
Főmunkatársak

Dr. Kornis Béla, Dr. Szekerke Lajos.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kárász-utca 10. sz. ♦ Telefonszám 196.

Megjelenik vasárnap reggel teljes heti színlappal.

Kiadja Ifj. ÁRVAY SÁNDOR könyvkereskedése SZEGED, Kárász-utca 10. szám.

Egyes szám ára 10 fillér.

C S I K Y L Á S Z L Ó

A színészek szerepkörét el lehet határolni. Szerelmes, bonvivant, jellem, apa színész és komikus minden társulatnál van. Ez az elhatárolás azonban csak azt jelenti, hogy az egyik szerepkör jobban simul valakinek természetekorához, egyéniségéhez, mint a másik.

Szigorú válaszfalakat emelni azonban sem a szerep, sem a színész részéről nem lehet. Nem hivatkozok arra, hogy ez, vagy az a szerepkör érinti a másikat. Elég lesz csak arra utalni, hogy a jellem szerepek név alatt ismeretes szerepkörrel mennyi minden más szerepkör érintkezik.

Csiky László a szegedi színház jellemszínésze. Jellemszínész, aki bonvivant szerepekben ép úgy tapsra ösztökéli a tenyereket, mint az apaszerepekben, — mint minden szerepében. Én a Csiky László szerepeivel mindig úgy vagyok, mint mikor a zenekart hallgatom. A lágyan csengő zene elhallgat, a a gordonka szól édes bús húron. Mindig jobban és erősebben, azután már a zenekar is szól, — de én csak a gordonkát hallom, . . . vagy talán a szívemet?

Csiky a színpad Petur bánja. Egyénisége áthatja az érzésünket, megfoszt a gondolatainktól, az érzéseinktől — és új gondolatot, ismeretlen érzéseket parancsol önuralmától megfosztott agyunkra.

Szándékosan nem irok Csiky szerepeiről: egy jubilált színész, — aki tavaszra 30 éves színészi pályájának ünnepét üli, — már túl van

a nagy és kis szerepeken Csiky maga a színpad, a színpadi élet, a színpadi technika és raffinária, tehetséghez és tudáshoz odanőtt rutin.

Az ilyen nagy színész megfigyelésénél látjuk az egyéniség hatását legszebben. Hiszen a Csiky szerepeit láttuk már ettől is attól is — legtöbbször mások is tetszettek szerepeiben, — de . . . És ennél a de-nél álljunk meg. Ez a de, jelentse az életben rejlő nagy különbségeket, melyek az egyik embert a másiktól elhatárolják.

Csiky László egyénisége a vezérmotivum, a finomságokkal és megértésekkel teli alakításaiban. Szavai búgnak, mint a harangé. Az ember legtöbbször sejtheti a bekövetkező tragédiát, az összetört lelkeken épülő új életet.

Csiky László mindig ezt a tragikus vonást dolgozza ki. A többi mellékes. Olyan az ő alakítása, mint egy rajz, arcmástanulmány, amikor a művész csak az arcot rajzolja meg, a kép többi részét csak sejteti a művészi biztossággal odavetett vonalakkal.

Shakespeare szerepekben fontos különösen az ilyen mellék vonások skizzirozása. Az alaphang, az fő, ahhoz épülnek a diszek, a sallangok, a sejtések, a nagy vonalakkal rajzolt kisszerúségek.

III. Richárdját nem ismerjük. De hogy a fentiek szerint csak jól alakíthatja, az bizonyos.

KÁLMÁNY BÉLA.

SZMOLLÉNY NÁNDOR:

III. RIKÁRD

Nagyszabású művész eseményre készül a szegedi színház drámai személyzete, amikor Shakespeare századokra kiható alkotását, III. Rikárdot újra bemutatja.

A budapesti Nemzeti Színház e darabot a múlt század 40-es éveiben adta először Szigligeti Ede fordításában s nem kisebb művész mint Egressy Gábor interpretálta a zenitek szellem-óriásának karakterisztikumán megrajzolt alakját, a gögös, zsarnok, vérszomjas III. Rikárdot.

Az angol trón körül folyt harcoknak talán III. Rikárd volt a legérdekesebb s drámaíróit legjobban ingerli alakja. Már uralkodása is intrikával s vérell kezdődik. 31 éves korában átveszi Edward trónörökös-föltötte gyámságot, de röviddel ezután a trónörökös s a kilenc éves Rikárd yorki herceget hatalmába kerítve, önmagát kiáltatja ki királynak és testvéreit megfosztatja. A lavina csakhamar megindul. A parlament 1484-ben elismeri ugyan királynak, de Henrik richmondi gróf, régi ellenfele Bosworthnál megveri, mely alkalommal maga III. Rikárd király is elesik. Így következik be a hős bukása.

A Hunyady Mátyás uralkodásának végső éveiben élő III. Rikárd tragikus bukása Shakespeare-nak kiváló anyagul kínálkozott, nem csak a leghatalmasabb tragédia megírására, de a legtökéletesebb jellemfestésre is. Az indulatok, szenvedélyek, intrikák, erőszakosságok, vér és vas s az eredmények egymásra torlódásából elő álló kétségbeejtő helyzetek, az emberi individualitás erősségei s gyengéi, bűnei s erényei, a jó és rossz küzdelme — hatalmas pilléreit adják a darabnak egyrészt, másrészt művész emberek legmagssabb ambíciójának kielégítésére tökéletes.

Színművészet produkálására alkalmas a darab minden szerepe, elősorban természetesen III. Rikárdé.

Egressy Gábor bemutatójáról nem kisebb író mint Petőfi Sándor irt kritikát s elragadtatással szólt nemcsak a darabról, a jellemnek megrajzolásáról de az alakításról is.

Azóta majd egy század múlt el és se a darab nem változott — hisz a mai felfogás szerint örök alkotás, mint a görög klasszikusok tragédiái, — se a darab szerepei iránt való művészi kívánczóság nem csökkent. Színműirodalmunk s színművészetünk nagyon hatalmas dekadenciában van, de talán éppen ezért aktuális III. Rikárd felújítása, mert hisz a figyelmes szemlélő annál inkább látja azt a mindinkább távolodó különbséget, mely a modern s klasszikus színműirodalom és színművészet között tátong.

Szegeden a Shakespeare idők jóformán elmúltak, mint ahogyan elmúltak Budapesten is. Nálunk a 60-as években Molnár György idejében virágoztak, az ő személyesítésében s távoztával megfogamzott a Párisból importált irány, ha szabad így neveznem: offenbachizmus.

A budapesti Nemzeti Színház a darabot Radó Antallal újra átdolgoztatta, korhú jelmezeket, diszleteket készítettek hozzá s a nagytehetségű Ivánffy Jenővel vitte diadalra a reprizt, az igazi művészetet kedvelők nagy lelki gyönyörűségére. Ünnepe volt a Nemzeti színháznak a felújítás. Sajtó és közönség elismeréssel adózott az igazi, hamisítatlan művészetért, a Hevesi Sándor-féle rendezésért s általán a művészeti renaissanceért.

Káldor-féle fűzők és ernyők

a legjobbak

Kaphatók a villanyerőre
berendezet gyárban

— Kárász-utca 8. —

Mert Ivánffy Jenő évek óta készült erre a nagystílusú alakításra, át tanulmányozta a leghíresebb angol, amerikai s német ábrázolásokat, a személyesített tragédia hősenek életét, harcait s bukását és úgy lépett ki a deszkákra.

A szegedi drámai szinpad dicséretére legyen mondva, hogy a reprizre készül. Még pedig nagy ambícióval. Hisz drámai színészeink: Kende Paula, Fodor Ella, Tóvölgyi Margit, Szücs Irén, Várnay Janka — a férfiak közül: Nyárai, Pesti, Almássy, Csiky, Nagy Dezső, Lugosy Béla, Oláh Ferenc, Mihó László, a legkifogástalanabb impretálói a nagy brit írónak. Kár, hogy — mint hallom, — nem az új szöveget használják, hanem a régi elavultat. Pedig az előadás, az ábrázolás művészetéhez tartoznék a helyes, hibátlan, zamatos magyarságú szöveg is. Arról még nem is szólok, hogy a rendezésnek gondosnak, a díszletzésnek, maszkirozásnak s öltözésnek a legtökéletesebbnek kell lennie, mert amint csak egyik is kívánalmakat hagy fenn, a műélvezet zavar talansága meg lenne csonkítva. Hiszem, hogy drámai társulatunk III. Rikárd reprizével babérait szaporítja.

Modern táncrendező.

Hogyan rendezzük a francia négyest és kőrmagyart francia és magyar vezényszavakkal, írta: **Krausz Ármin** okl. táncztanár. Ára 40 fillér. Kapható: **Ifj. Árvay Sándor** könyvkereskedésében. Szeged Kárász-utca 10 sz.

PARAL PÁL

FINOM HENTESÁRUK GYÁRA
KÉLEMEN-UTCA

127—128. TELEFON 127—128.

IFJ. JACOB GUSZTÁV:

„THE TRAGEDY OF KING RICHARD III“ ÉS KEAN EDMOND

Hogy összehozom ezt a két nevet, az aljas uralkodót és a nagy színészt, nem pusztá véletlen. A királyi cím, az a „g” betű ami Kean nevéből hiányzik, jobban illeti meg őt, mint az angol történelem legnagyobb gazemberét.

E nehéz címszerep megjátszásában — ámbár a legnagyobb színészek versenyt játszottak, mégis egyike a legjobbknak az idősebb Kean.

II. Richard halála óta Anglia vértől gőzölög. Ez a sok vér, a sok szenny szüli III. Richardot. Mint Shakespeare munkássága első periodusában általában, úgy ebben a műben is a főszereplő, Richard elmondja egy hosszú monológban, ki ő és mit akar tenni. Célját nagyjában el is éri, folyt legyen bármennyi vér. Tyrrel-el meggyilkoltatja az általa fogságba tartott walesi herceget és öccsét. Talán a leghajmeresztőbb e királydrámában, amikor Richard a gyilkosságot hirül hozó orgyilkosnak azt mondja:

„Jöjj hozám Tyrrel vacsóra után, hogy elmond nékem haláluk lefolytát“.

Az a nyugalom, amivel ezeket a szavakat mondja jobban jellemzik aljasságát, mint nem tudom milyen nagy kitörés. Amint tudjuk, bukása evvel a kettősgyilkossággal veszi kezdetét.

Az álmában megjelenő, általa kivégzett Rivers, Vaughan és Grey megjósolták halálát. És Richard elesik, az igazság győzött.

Ez vázlatosan Richard nagy tragédiája. Shakespeare roppant sokat kíván ma a szinpadai technikától. Mert hiszen az ő korában megelégedett a közönség tisztán a megjátszott szöveggel mi azt akarjuk, hogy a környezet, a háttér is magával ragadjon abba a korbá, a melyben a nagy tragédia lejátszódik. Az eredeti darabban a bosworthi csatatéren Richard és Richmond (az ellenséges vezér) álmot látnak: neveltséges megoldás lenne a két ellenség sátrát egymás mellett felütni; a „Nemzeti Színház” Richmond e jele-

nését törülte. Richard álma a néző szemében csak egy-egy villanás és így tényleg vízióképen hat. A harcteret a régi előadásokon statisztá tömeggel töltötték meg, ami inkább bombasztikusan hatott, mint valószínűnek.

Széles síkságot mutatott a színpad, kis emelkedéssel a háttérben, mintha ez takarná el a közönség szemei elől a küzdelmet, aminek csak moraja halatszik.

*
„Keant játszani látni annyi, mint villámlás világánál olvasni Shakespeare-t“.

Coléridge.

Kean Edmond egybeforrott „III. Richard“ címszerepének fogalmával és egyáltalán Shakespeare-rel a színpadon. Modern felfogásban először ő játszotta ezt. De hát elég ennyi III. Richardról. Szeretnék néhány sort Keannak álcózni. Az egykorú kritika sokszor lecsepülte, színialhasogatónak nevezte, amiért az olyan részeket, a melyeknek nem adott különös fontosságot lehadarta, hogy aztán a nagy jeleneteket megjátssa. Hibának hiba, de melyik nagy színésznél nem találjuk ugyanezt a gyöngeséget! Termetre kis ember volt, ami nem mutat hőst, de amikor nagy jelenete volt a többi szereplők szinte eltörpültek mellette.

A Richárdon kívül Shylock és Othelloja mutatta legjobban nagyságát.

Oly hatalmas volt némely szerepében, hogy még a színészek is megborzadtak tőle, sőt azt tartja a fáma, hogy partnere Mrs Glover az ijedtségtől egyszer elájult. Öregségében a köszvény gyötörte és hangja a sok ivástól megtört, de még így is nagyszerű volt. Úgy mint sajnos még ma is sok színész, Kean is az úgynevezett „éneklő“ színészek közé tartozott, csakhogy nála ez sohasem volt nevetséges, sőt játékát annál hatásosabbá tette. Modernizált, ahol csak lehetett. Csak egy kis esetet hozok fel. Ő volt az első aki Shylockot vörös paróka nélkül játszotta.

Kean és kortársa Macready nevéhez fűződik a Shakespeare-darabok első játéka Franciaországban. És mégis újból elő kell hoznom „III. Richard“-ot, mert a színjátszás történetében örökbecsű marad Kean fölényes gúnyérzet-et mutató arca, amikor Anna átkozódásait hallgatja.

De elég ennyi egyelőre Keanról és Shakespeareről. Nem ajánlhatom egyúttal eléggé olvasóinknak, akiket Richard nagy szerzője érdekel, hogy tanulmányozzák a Wolff „Shakespeare“, Hessen „Leben Shakespeares“, Kellner „Shakespeare“, Lewes „Actors and on Acting“ és végül Berzeviczy „A természet fölötti elem Shakespeare színműveiben“ című munkáit.

„Jogi vizsgák letétele“

c. könyvet díjmentesen megküldi

Dr. DOBÓ,

— Kolozsvár, Bolyai-u. 3. sz. —

A legjobb zongorákat, pianínókat és harmóniumokat olcsóbban mint

bárhol **ÖZV. Kovács Istvánnénak** az Alföld legnagyobb zongora raktárában Szegeden, Feketesas-utca 9. sz. alatt (a városháza mögött) kaphatja megállapodás szerint részletfizetésre és jótállás mellett.

|| A választék oly nagy, hogy a fővárosi zongora raktárakban sincs külfömb. ||

Ugyanott használt zongorák becseréltetnek, vétetnek és eladatnak.

Zongorák és pianínók
□ bérbe is adatnak. □

**Gramfonok
Hanglemezek**

**Imperátor Tűszerszám és Zseblámpák
részletfizetésre is**

Magyarországon legolcsóbban kaphatók:

TÓTH JÓZSEF gyári nagyraktára
Szeged, Könyök-u. 3.

Kérjen ingyen képes árjegyzéket!

Legkellemesebb szórakozóhely

a

„Royal kávéház“

— Telefonszám 106. —

SZÉP ERNŐ:

A LÁNY SZÓL:

*Az élet gögje megtiport,
Borostás arca sebesített,
A lelkem csupa áhitat
És csókra alázatra vágyom.*

*Jöjj szőke szeretőm te szép —
Csókold reám a nagy világot,
Hitet, álmod mesét hazudj,
Mert csókod esküvés és szentség.*

*Az élet gögjét akarom
Szeretni csókos szolgaságban
S borostás arcát viselem
Fájó, nagy ölelésed üdvén.*

SHAKESPEARE ÉS BACON

A Shakespe re irodalom legérde-
sebb részét képezi az a vita, melyet
még ma is harcolnak. Ez a vita arról
szól, hogy a Shakespeare neve alatt
ismeretes darabokat, nem ő, vagyis
Shakespere a színész és színigazgató,
hanem neve alatt Verulami Lord Bacon
angol államférfiu és filozofus írta volna.
E vitában a következő 70 ponttal a
Bacon pártiak jutottak előtérbe.

Bormann Edvin lipcei író ugyan-
is arra a föltevésre, hogy „Shakespeare
színész“ drámáit Bacon írta, a követke-
ző hetven érvt hozza fel:

1. Sh. színész atya nem tudott írni.
2. Sh. színész anyja nem tudott írni. 3.
Judith, Sh. színész leánya, nem tudott
írni. 4. Sh. színésztől csak öt aláírást

birunk, az is rossz: valószínű, hogy Sh.
színész csak a nevét tudta írni. 5. Sh.
színész csekély iskolai képzettséggel
birt. 6. Sh. színész élte delén távozott
Londonból és azontul haláláig nem
fordult meg se színházakban, sem írói
körökben. 7. Sh. színész nem hagyott
hátra semmi kéziratot. 8. Sh. színész
nem hagyott hátra könyveket. 9. Mikor
Sh. színész meghalt, Angolországban
senki se mozdult meg, senki se gyászol-
ta, akár versben, akár prózában, mint
egy nagy költő halálát. 10. Ben Jonson,
a híres drámairó, aki ismerte Sh. szí-
nészt és öt évig élt Bacon házában,
egyik művében felsorolja a nagy angol
költőket; Sh. Williamot nem említi, de
Bacont a legnagyobbak közé sorolja.
11. Ben Jonson ezt írja Baconról;
„Betöltötte az összes vérsmértékeket“.

12. Ben Jonson Bacont nevezi az angol nyelv legnagyobb díszének. 13. Rawley er. titkár ezt írja: Amit Bacon megírni próbál, az verssé válik. 14. Toby Matthews, Bacon meghitt barátja ezt írta: „A legnagyobb költői lángész lordságod bár más név alatt ismerik“. 15. Bacon maga titkos költőnek mondja magát. 16. Bacon önmagáról azt írta királyának, hogy gyakran szándékosan vetette el magától lángelméje és neve méltóságát. 17. Bacon beszél oly műveiről, melyek a nevét híresebb tehetnének, mint azok, amelyeket a neve alatt adott ki. 18. Bacon azt írja: hogy „egy megvetett jelmezben“ előmozdította az emberiség javát. 19. Bacon 1621-ben ezt írta: „A közügyek szipadáról lélepek, az irodalomnak szentelem magamat, a valódi színészeket fogom tanítani és az utókort szolgálom.“ 20. Bacon ajánlja, hogy mások neve alatt adjuk ki műveinket. 21. Bacon atyja sokat írt névtelenül és álnév alatt. 22. Bacon anyja latinból és olaszból fordított, de munkáit sohase adta ki a neve alatt. 23. Mikor Bacon meghalt, 32 elegia jelent meg „a legnagyobb drámai költő haláláról.“ 24. Ezen versek egyikében a tragédia muzsája így kiált fel: „Add vissza Apollómat!“ 25. Az egyik vers Bacont „Quiaxinus“-nak, azaz „dárdavető“-nek (angolul; Shakespeare) nevezi. 26. Egy másik vers Bacont Pius-nak nevezi, ami szintén dárdát (shakespeare) jelent. 27. Williams a muzsák és Apolló legdícsőbb hívének mondja Bacont. 28. Withers a parnassus kancellárjának mondja Bacont. 29. Spartt 1667-ben azt írja: Ugy hiszem, Baconba húsz ember munkaereje volt meg. 30. Bacon bárói neve „Verulam“ két szó a „veru“ a speare (dárda) latin neve, a „lam“ a shake ó-angol kifejezése. 31. A legtöbb Shakespeare dráma eleinte névtelenül jelent meg. 32. A legtöbb Shakespeare dráma eleinte névtelenül jelent meg. 33. A drámákat 1600-ig az írói jogok megvédése céljából a könyvkereskedő-céhnél szerzői név nélkül lajstromozták. 34. Mikor a szerző neve végül megjelent a címlapokon, sohase volt Shakspere-nak írva, ahogy a színész írta, hanem vagy Shakespeare-nak, vagy épen „Shake — speare“-nak. 35. Tizenöt Sh. dráma, még pedig a javából valók, csak hét évvel a színész halála után jelent meg nyomtatásban. 36. A „Nyolczadik Henrik“ című dráma is ekkor jelent meg, pedig ez az ismert formában csak 1621 után, tehát öt évvel a színész halála után íródhatott. 37. Wolsey kancellár elmozdítása jelenetében nem a történetileg ismert férfiak jelennek meg, hanem az a négy ur, aki 1621-ben Bacon kancellártól követelte vissza az állami pecsétet. 38. A régiebb névtelen kiadások címlapjain a „Ba“ és „con“ szótagok szerepelnek diszítéssel. 39. A régiebb névtelen kiadásokon, de még a Shakespeare neve alatt megjelent régiebb kiadásokon is, a szélen egy madár látható („bird“) és közepén az „acon“ betűk, tehát „Bacon“. 40. Más kiadásokon egy hát (back) és egy mókus (con) vagy egy tengerinyul (cony) látható. 41. A foliakiadáson levő arczkép cseppet sem hasonlít Shakspeareéhez, amely a stratfordi templomban látható, hanem udvaronczt ábrázol. 42. Ben Jonson költeménye, ezen a kiadásán figyelmezteti az olvasót, hogy ne az arczképet, de a könyvet nézze. 43. A stratfordi templomban látható hiteles arczkép egy semmitmondó arckifejezésű viveur-t ábrázol. 44. Az úgynevezett Chandos-arckép inkább hasonlít Baconra, mint Sh. színészre. 45. A londoni Darrick-klub régi Sh. mellszobra is inkább hasonlít Baconra. 46. A Jassens-féle, a Dilliland-féle és a Dunford-féle arcképek teljesen Bacont ábrázolják, sőt ennek udvaronczii jelmezét is. 47. Sh. költő művei tanúsága szerint, az angolon kívül a francia, olasz, spanyol, latin és görög nyelveket ismerte és Baconról tudjuk, hogy épen ezeket a nyelveket bírta. 48. Sh. műveinek szókincse összevág Bacon prózai műveinek a szókincsével. 49. A Sh. művekben sok a jogi fejtegetés, melyek alapos jogi képzettségre vallanak. 50. Thomas Nash azt írja, hogy „Hamlet“ szerzője alapos jogász és jogász fia volt. 51. A Sh. művekben látható természettudományi jártasság összevág Bacon természeti ismereteivel. 52. Sh. költő orvosi ismeretei egybevágóknak Bacon orvostudományi fogalmaival. 53. Bacon egy fenmaradt jegyzőkönyvében meg van a „Romeo és Julia“ és a „Hamlet“ vázlata. 54. Az úgynevezett Northumberland-kódekszenben William Shakespeare és Bacon nevei vagy tizenkétszer szerepelnek

egymás mellett. 55. Ezen kódexsz azon helyén, ahol II. és III. Richard van megnevezve, keresztül van huzva a Bacon neve és a helyébe Sh. William neve van írva. 56. Több kortárs kicsinylőleg beszél Sh. színésről, aki pávatollakkal dicsekszik. 57. Bacon a tömeg előtt óvatosan titkolja költői álnévét, de sok alkalommal czélozgat rá. 58. A foliokiadás utolsóelőtti vigjátéka az „Asyou like“ és Bacon utolsóelőtti essay-je ezekkel a szavakkal végződik: as you like. 59. A 10-ik tragédia „Antonius és Cleopatra“ és Bacon 10-ik essay-je is Antonius esztelen szerelméről szól. 60. A Sh. művek akkor jelentek meg mikor Baconnak sok szabad ideje volt. 61. Mikor Bacon a hivatalban erősen volt elfoglalva, nem jelentek meg Sh. művek. 62. Amint Bacon ismét szabaddá lett, vagyis élte utolsó öt évébe a Sh. drámákból egész sorozat jelent meg. 63. Bacon prózai műve VII. Henriktől kitélt a házagót a „III. Richard“ és a „VIII. Henrik“ közt. 64. A Sh. drámákban és a Bacon-féle művekben az azonos eszmék ezrivel akadnak. 65. Bacon stylusa még a prózában is gyakran megy át a versformába. 66. Ben Jonson Rawley Matthews és az elegiák költői tudták, hogy a Sh. drámákat Bacon írta. 67. A dolog feledésbe ment, de már XVIII. század kezdetén akadtak, akik a Sh. drámák szerzőségét kétsébe vonták. 68. XIX. század kételkedői közt voltak: Byron, Beaconsfield, Gröfrer, Bright, Hallam, Coleridye, Dickens. 69. Bacon szerzőségének első felfedezői: miss Delia, Bacon és William Smith. 70. Bacon szerzőségét valloították: Palmerston Vizthom gróf, Nietzsche Frigyes, Preyer William és napról-napra növekszik azoknak a száma, akik Baconot tartják a Sh. drámák szerzőjének.

HARMAT GÉZA:

HOGYAN BESZÉL A MAGYAR SZINÉSZ II.

Azt is tudhatod jó magyarom, mily nevezetes dolog a színháznál a *játékrend* meghatározása, amikor mindenki elégedetlen s minden *jellem-ábrázoló* keservesen panaszkodik, mint hanyagolják el az ő szinarany tehetségét. A *jellem-komikus* ilyenkor dühösködik és sopánkodik, hogy a nagy közönség nem élvezheti az ő *zsánerszerépét*, valóságos *kabínét-alakításait*. Ráfogásnak bélyegzi azt a balvéleményt, mintha a *karzatnak játszanék* s világgá kürtöli, hogy bármikor s lépjen fel, mindenha *kasszadarab, sláger van műsoron*. Nem kedveli a *kiállításos, látványos darabokat*, mert azokban a *dekorációknak* jut a *főszerep* s a színész csak *stafázi* s hülye szöveget *kiszínezni* meddő törekvés, otromba *szamárság* és csak *kóklerek* méltó. A társulat *komikája*, *vigjátéki naivája* s *komoly szendéje* ugyanezt vallják a *kóristák* és *kóristanók* zajos megelegedésére.

Szerepeket *kredlni* szép s dicső, dolog, noha az első előadás mindig *trémával, lámpalázzal jár*. Az ember ilyenkor segít magán s a *kulisszák* mögé kerülve nagyokat önt a garatra, ami sohasem marad *kulisszatitok*, mert ez a fogalom a legmerőbb paradoxon.

Valamely *nézőjátéknak* néma-szerepében *stafiszálni* csak *norma-napokon* kedves a színészeknek, mert akkor csukva kell tartani a színházat. Máskor rosszabb a kubikos-munkánál. Egészen más azonban, amikor *parádés-szerepben* nyit *színen zúgó tapsot* kapunk, ha vetélkedő társunk *paczczol* s kinjában elveszti a *praktikábel-diszletnél parókját* s ha bosszúsággal elég jókedvvel nevetik ki *pojáca-pózeit*. S homéri kacagássá fajul e nevetés, ha nagy zavarában neki megy a *prospektusnak* (a fenékszin diszletének, s feldönt egynéhány *rekvizitumot* és *sprájcot*. *Rutinos* színésznél is megesik néha, sőt még *szerepfalóknál* is (akiknek semmiféle szerepkör sem elég tág). Bámulatos *otthonossággal* s szinte vad elszántsággal *szaggatják, hasogatják* a színpalakat még *szolga-szerepekben* is. A *suffiták*

VÉNIG GYULA

□ SZEGEDEN □

Uri-, női- és
orthopád-cipész

□ Gizella-tér 3. sz. □
Balogh-ház.

ilyenkor meg-megremegnek s a műértő *törzsközönség* dühösen kacag.

A szinpad világ nyüzsgő élete jelenségeinek tanulmányozásából merített ez igazságok *aláhuzott szavai*, megannyi műszó s minden tiszta beszédű magyar ember kiérzi e kifejezések s szólások német ízét. Nyilvánvaló tehát az idegen eredet, amelyet nincs okunk tagadnunk vagy szégyenlenünk, mert hiszen minden nyelv nemcsak a saját szókinccsével él, hanem bőven kölcsönöz szomszédaitól. S nem kell röstelkednünk e sok idegenségen, mivel a magyar színjátszó, akinek egykoron a magyar nyelv „pallérozása” volt egyik legdicsőbb feladata, sok szót átgyúrt, megmagyarított s egyes kifejezések sajátzerű használatával s egyes szólások, fordulatok jellemző voltával megteremtette a maga műnyelvét, figyeljük csak meg, hogyan beszél a magyar színész.

Amikor a színész játszik, azt mondják róla, *ábrázol, alakít* avagy *domborít*. Ha nem gazdag egyéniség csakhamar egyenhangúvá lesz, maga-magát ismétli s *alanyias subjectív színésznek* nevezik. Ellentéte a *tárgyias színész*, aki sokfelét nyújt s minden egyes szerepében önállóságra, sajátzerűségre, változatosságra, a jellemzés kifejező voltára törekszik.

A már említett szerep-szakokon kívül van még *anya-színésznő* (*hős-anya, vigjátéki anya*), *apa-színész* (*drámai apa, kedélyes apa*) *csélcscap* (*bönvivant*) *cselszövő* (*intrikus*) *drámista* (tehát nem énekes) *hős szerelmes* (*s másod-szerelmes*), *szalon-hős, szeles* vagy *vigkamasz* (*naturburs*).

Ha a színész akár kényszerűségből, akár hajlandóságból egyik szerepkörből fokozatosan a másik felé igyekszik, azt mondják róla, *hogy átvádol*, ha pedig elszerződik, N. N. igazgató társulatához áll.

Ha a színész-társaság az évad végével megszünteti játékait, a magyar színész az *apostolok oszlásáról beszél*, ha pedig a *játék-társaság* egyik helyről a másik felé törekszik — *régi állomásából kimozdul*.

A szindarabot *előrántják*, ha a játék meghatározott rendjét valami za-

varta s olyan előadás kell, amely hirtelen *próba nélkül is mehet*, mert a szereplők már jól *bejátszották magukat* s teljesen *otthonosak* benne. *Le van játszva* oly darab, amely egykor sikert ért, de már nem vonz közönséget. — A darabot *kefélük*, ha rajta egyetmást változtatnak a nagyobb színszerűség biztosítására s *meghúzzák*, ha bőbeszédűségén szakszerű elhagyások, rövidítések törlések útján akarnak segíteni.

Darabos játék olyan, amelynél a színész egyes jelenéseket tudatosan *elejt*, másokat pedig zajos hatásra számítva *tulságosan kiszínez*.

Van *gatyás darab* (népszínmű), *kacagányos d.* (magyar történeti hazafias darab) *limonádés darab* (érzékeny játék) *görögütözes darab* (alkalmi férczmunka színes világítással) *jambusos darab* (akármilyen verses darab) *rudas darab* (amelyikben a társulat a legerősebb), *sárgacsizmás darab* (német lovagdráma) *vasárnapi darab* (amely a *játékrendnek* állandó része), *társalgásidarab* (társadalmi, szalon-színmű).

A szerep *halás*, ha könnyű szerrel nagy hatást érhetünk el vele; *lehetetlen* szerep, ha el nem játszható, ha mit sem lehet vele *csinálni*: *műszerep*, ha a színészi tehetség egyes kiváló vonásainak ragyogtatására alkalmas; *íves szerep*, hosszú szerep ha a több írott ivre terjed.

A színész *hősködik*, ha a hatást mintegy kierőszakolja lármás *hangcsörtetéssel* s ha egyszerűség helyett egyszerűségre törekszik játékával.

Kántorhang a borizú, recsegő hang. Van aztán *érces hang*, amely fiatal, üde, csengő s átható; ellentéte a *fahang*, amely kopott, rekedten érctelen. *Csizmadia basszus* az öblös, mély hang, amely azonban kevésbé hajlékony, *Czérna* (vagy *szabó*) *tenor* a vékonyka, magas férfihang.

Egymásnak kezére adni színésznyelven annyit tesz, mint egymást támogatni, hogy a siker fokozódjék; ellentéte, amikor az egyik játészó *elrontja* a másiknak a *jelenést*.

Köztársaságban élnek azok a színészek, akik *proporcióra*, a jövedelem meghatározott hányadára játszanak vagyis *osztályos kereseten* vannak. *Májd-*

lingiere pedig azok játszanak, akik napi díjat kapnak közreműködésükért. Ez régente a vidéki *gyalogtruppoknál vándor-társulatoknál* széltiben járta, mert a *fikszu:n* csakis a javultabb anyagi viszonyoknak eredménye.

Valamely színművész *legyúrja* vagy *leveri* versengő-társát, ha ugyanabban az egy szerepben felülmulja siker dolgában.

A darab *leszorul a játékrendről*, ha nem adják többé, vagyis ha *nem megy többé*, mert *nem csinál házakat*.

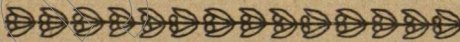
A színészek gunynevei: *Csepürágó, Dicseőffy Lóránt, Komédiás, Ripacs. Nappali színész*, aki az életben, a társaságban ügyesen forgolódik, *színész-kedik*, a színpadon azonban nem sokat ér.

A *néző közönség*, ha szorgalmasan eljárógat színházba s megtölti a *boltot* (pénztárt) t. cz. *nagyérdemű közönség*, ha tartózkodó, hideg s kritikus hangulata: *ezerfejű szörnyeteg*, ha pedig nincsen színházba járó kedve *filiszter-népség*.

Próba van sokféle: *olvasó-próba, emlék-próba, rendelkező-próba, díszlet-próba, jelmezes-próba, házi-főpróba*, s végül nyilvános *főpróba a potvázó ben-fentesek* s a *műbírálok* számára. Következik azután a *premiére*, a *bemutató előadás*, amelyen mindennek össze kell vágnia akár a *karikacsapás*.

Rivalda az a *lámpasor*, amely a színpadot alulról megvilágítja.

Ime nagyjában, tarka egymásutánba a magyar színész-nyelv leghasználatosabb műszavai s szólásai. Csak a magyarokat s a magyarítottakat irogattuk össze, de van ám egész sereg angol, francia, német és olasz kifejezés, amelyek szintén igen járatosak s nem kevésbé érdekesek.

FINOM IZLÉSES

URI DIVAT CZIKKEK

legjobb beszerzési forrása

SZÁTMÁRI GÉZA

divatáruháza Kárász-u. 12.

HETI MŰSOR

XII/18. vasárnap d. u. **A denevér.**

Bérletszünet.

este **Karenin Anna.**

Bérlet páratlan $\frac{3}{3}$.

XII/19. hétfő **Karenin Anna.**

Bérlet páros $\frac{1}{3}$.

XII/20. kedd **III. Richárd.**

Bérlet páratlan $\frac{2}{3}$.

XII/21. szerda **A cigánybáró.**

Bérlet páros $\frac{3}{3}$.

m. v. Szoyer Ilonka.

XII/22. csütörtök **A denevér.**

Bérlet páratlan $\frac{1}{3}$.

m. v. Szoyer Ilonka.

XII/23. péntek **Hoffmann meséi.**

Bérlet páros $\frac{2}{3}$.

m. v. Szoyer Ilonka.

XII/24. szombat **szünet.**

A színház igazgatósága a karácsonyi ünnepek alkalmával úgy kedveskedik a bérletlőknek, hogy Szoyer Ilonkát három bérletnap szerepelteti.

Kiadótulajdonos: *Ifj. Árvay Sándor.*

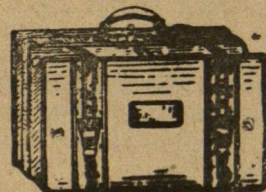
Egyedelőrusító :

Békei-féle hírlapiroda Kigyó-utca.

Lacher József

Szeged, Iskola-utca 14. szám.

Brauswetterrel szemben.

Karácsonyi ajándékok, ridikülök pénztárcák stb. nagy

□ választékban. □

EZ EGY REGÉNY

2.

Lendülettel pendülő csendületnek közepette, kinyílik a Fészek ajtója és rajt elöl, mint bős ciceróne Emkádé és imígyen szól az egybegyült Néphez:

— Van szerencsém bemutatni . . . izé . . . hogy is hívnak? Ja igen . . . ő kegyelmességét herceg urat.

— Herceg úr? nem hívták önt azelőtt hercognak? kérdezi Békefi.

— Ugye ön az a Békefi, — szól Carter. — Tudtam. Az én praxisom nem csal.

Neheztelek önre Békefi, — kezdi a csevegést, sőt csiriplést az általános és a rendes bohémillemtől eltérő benemmutatkozás után a herceg.

— Miért?

— Ön azt mondja, hogy száz hercegi koronáért sem jött volna fel hozzám,

— Igen, ez így van herceg úr, küldött volna csak le 100 herceg mentes koronát, majd meglátta volna, hogy repülök.

— A herceg megelégedett a magyarázattal s korkülönbség nélkül a Felhő Mama és Várnay János közé ült. Mámá Felhő újból kijelentette, hogy neki csak egy férfi tetszik, de az a férfi különben nincsen sehohol.

Herceg végre belátta a sikertelen ostromot s Várnai Janikához fordult:

— Én ismerem magát.

— Én nem.

— Tehát megengedi hogy tiszteletemet tegyem magánál.

— Nincs rá semmi szükség. Maradjon csak otthon.

— De hát végkép? . . . Hallatlan. Még is látszik magán, hogy Budán született.

— Még pedig a Medve és a Kacsu-utca sarkán — szól Janika.

— Érdekes — törli meg Pipás az erre bekövetkezett csendet — a

Kacsu és Medve-utca sarkán libák születnek.

Mig e vicc után a Cvikkeres összehasonlító tanulmányt tett a becsületben megöregedett malacok és Pipás között Várnay János elszívott 12 cigarettát és megivott 5 pohár bort.

A herceg, hogy szem elöl ne tévesszük ült már. Szavaiban égő kín zokogott, balkeze pedig izgatottan gombolta ki és be mellényének alulról számitott harmadik gombját. Herceg nem engedett senkit Felhő mellé, ő beszélt hozzá s Ő meg hallgatta. Ezalatt egy másik tábor képződött. A társaság főnöke Nyárai törzsfőnök és színészatyamester volt. Hangja iverket épített. A Fészek füstös helyisége már már templom lett, amikor felhangzik Lukfy Béla hangja.

— Hát engem senki sem dicsér?

A szíves felhívásra olyan sokan vállalkoztak, hogy a jelentkezőket mai napig se tudtuk megszámolni.

Most pedig mélyen tisztelt olvasó úrhölgy, vagy úr, légy szíves és gondolj lelki szemed elé egy vasúti sinpárt, melyen egy gőzös robog 100 kilométeres sebességgel. A gőzös egyik kerekét hívják Nyárai mesternek, a másikat hercegnek. Amint ségesen e két kerék halad előre a törzsfőnök és a vendég beszélgetése.

Nyárai nem türte ezt a monoton zakatolást s mintha Robespierre volna, így szónokolt:

— Tudjátok, hogy én vagyok a legszerényebb ember, az én hangomat soha nem halljátok, de ha ennyi zöcskölést, már csak kíváncsiságból is megkérdezem, ki az a nevetlen fickó, akitől nem tudok szóhoz jutni, akinek nem tudom a nevét, holott nem mutatkozott be, aki még nem dicsérte meg kiváló alakításaimat? Ki az az ember? nem tudjátok? Mert miféle ember lehet az, aki

(Folytatjuk.)

:: ÜZENETEK. ::

Csiky László (családi neve Csikász) 1863-ban született Vácon. Iskolai tanulmányait szülővárosában, majd Budapesten végezte. 1880. Husvét vasárnapján felcsapott színésznek. Csurgón Horváth Ferenc igazgatása alatt lépett először színpadra. Rövid idei vándorszínészkedés után az Országos színiképezde növendéke lett. De itt csak fél évig volt. Vágya visszavitte a színpadra. 1884-be: Krecsányihoz szerződött. Akkor léptették fel Kolozsvárt az „Ármány és szerelem” Ferdinand szerepében. E szereplése után szerződtek s E. Kovács Gyula kezdte gondosan tanítani. 3 évi kolozsvári szereplése után a vidékre ment. 1887. óta Debrecencen, Kassán, Szegeden, ismét Kassán, Debrecenben és Szegeden, majd Kolozsvárt, később Debrecenben, Temesvárt Pozsonyban, Budán, Pécsen, Aradon, Szabadkán, Miskolcon és Aradon működött a közönség szeretete nagyrabecsülése mellett. 1903-ban Debrecenbe szerződött Makóhoz, 1906-ban Szegedre jött Makóval, 1911-től Almásy

Endre szegedi színigazgató társulatának jeles tagja. Csiky kedvenc szerepei: IV. László, V. László, Kuruc Feja Dávid, Dózsa György, Toldi Miklós, Timár Mihály, Don Caesar de Bazan, Jean a párisi rongyszédőben, Moor Ferenc, Julius Caesar, Athéni Simon, Derblay a Vasgyárosban, Szvengáli, Viola az alföldi haramia, Ipanoff a Feodorában és III. Richard. 25 éves színészi jubileumát 1905. febr. 12-én ülték a debreceni színházban, amikor Csiky a „Wallenstein halála”-ban, a címszerepet játszotta.

Karácsonyi számot nem csinálunk. A mi törekvésünk az, hogy minden szám ünnepi szám legyen és hogy minden ami a Sz. U. hasábjain megjelenik, hű olvasó közönségre találjon. Karácsonyi szám helyett *ujévi ajándékkul* lépjük meg olvasóinkat. Január elsejétől kezdve a Sz. U. olvasó közönsége ingyen kapja a „Sz. U. könyvtárát”. Az első iv az 1911. január 1-i számában jelenik meg. A Sz. U. nem kímélte a költséget, hogy ezen első műnek megszerezze *Dr. Szekerke Lajos: A zenetörténelem vázlatja* c. munkáját.

— Vegyen karácsonyi ajándékkul —

Levélpapírt

diszes dobozban.

! Karácsonyi ocassió !

1 kosár finom vászon levélpapír minden színben

4 korona.

A levélpapír-kiállítás vételkötelezettség nélkül megtekinthető

Ifj. Árvay Sándor könyv és papír-árúházában, Szeged, Kárász-utca 10. sz.

Vegyen

■ karácsonyi ajándékul ■
== könyvet ==

I. FJ. ÁRVAY SÁNDOR

könyv-, papír- és zenemű kereskedésében
SZEGED, Kárász-utca 10. szám.

ahol a karácsonyi vásár alkalmával minden
meséskönyv és ifjusági irat

20-60 százalék engedménnyel lesz árusítva.

Maczkó ur könyvei (a legújabb is)

7 korona helyett 5 korona.

Andersen, Bechstein, Hauf, Grimm stb.

hires meséskönyvek

diszes bekötésben K 2.40 helyett

80 fillér.

A karácsonyi kiállítás
vételkötelezettség nélkül megtekinthető.

- Legujabb hangjegyek:**
- Erbé Viktor: „Ha majd a levelek le-
hullanak“ K 1.50
A „Modern szinpad“-on éneklí Né-
meth Juliska.
- Pápay Lajos:
„Huzzad cigány a rózsámnak“) K 1.50
„Volt nekem egy kapukulcsom“)
- Radics Béla:
„Ott ahol az Isten lakik“) K 1.50
„Borus égre este a hold hafeljö“)
legujabb magyar népdalok.
- Zerkovitz: „A Század“ K 1.80
„Jó partie a Grün
„Most a mikor minden
virág nyilik“ K 1.80
ugyanez már cimbalomra is kapható
Krudy átírásába.
- Weiner István: „Szabad, szad-e-
tenenm . . .“ K 2.—
Ligeti Juliska legujabb műsordarabja.
- „Cigányszerlem“ teljes zongora kivo-
nata K 6.—
keringő K 2.40
„Hercegisasszony“ teljes zongora ki-
vonat K 6.—
- „Muzsikusleány“ teljes zongora kivonat
K 6.—
„Hulló falevél“ Zerkovitz legujabb
nagsikerű mūdala K 1.80
„Látja maga milyen Klára . . .“ leg-
ujabb Zerkovitz kuplé K 1.80
„Bor nóta“ K 2.—
- Grósz Alfréd: „A csodanő.“ Roppant
szellemes és hatásos darab. Fűlbemá-
szó és az első hallásra megtanulható
dallama biztosítja népszerűségét. Bu-
dapestén már is városszerte éneklík.
Könnyű és mégis színes zongora kísé-
rete, a zongorajátzóknak fog igaz
örömet szerezni, mert a dal eredeti
szépsége, csak nyer az ügyes zongora
átíratban. (Ára 1 kor. 80 fill.)
- A felsorolt hangjegyek: Ifj. Árvay
Sándor könyv- és zeneműkereskedé-
sében kaphatók. Szeged, Kárász-
utca 10. szám.

SZINHÁZI UJSÁG

UJÉVTŐL

kezdve a belső négy oldalon
könyvalakú mellékletül adja

Dr. Szekerke Lajos: A zenetörténet
vázlata c. munkáját.

„VASS“

Mozgókép Színház

Kossuth Lajos sugárut a
□ tűzoltó laktanya mellett □

Műsor:

Szombat és vasárnap dec. 17. és 18-án
1. Német léghajósok, természetes. 2. A
hires tenor, humoros. 3. Ali rabszolga-
nője, nagy dráma. 4. Contre Trease,
eredeti felvétel. 5. Jön az anyós, humo-
ros. 6. A kísértet meséje remekül sze-
nezve. 7. A csata után, nagy dráma. 8.
Jancsi a moziban.

Műsoron kívüli szám:

A második feleség.

Helyárak: I. hely 70, II. hely 50, III.
hely 30 fillér. Katonák, diákok és gyer-
mekek: I. hely 30, II. hely 20. III. hely
16 fillér.

Előadások kezdete 7 és 9 órakor. Va-
sár- és ünnepnap d. u. 2 órától folyta-
tólagosan este 11 óráig.

A „NEWYORK“ Kávéház

estéknél kellemes szórakozást nyújt
változó műsorú mozgófényképekkel.

Rövid-, szövött-, norinbergi, diszmű-
és játéknagykereskedés

TILL E. UTÓDA

Bányász Arthur

SZEGED, Klauzál-tér 7. szám.

□ Kossuth szoborral szemben. □

Ajánlja dusan felszerelt raktárát
a n. é. közönség b. figyelmébe.

Ami jó az olcsó!

Harisnya Áruház
férfi-, női-
és gyermek-harisnyák
finom rövidárúk

WIGNER ÉS LUSTIG

Kelemen-utca 7.

Elegáns uri öltönyök
Angol Raglanok
Földes Izsnónál
Kárász-utca.

— KÉZIMUNKAHÁZ —

Kézimunka árúk legolcsóbb bevásár-
lási helye Szeged, Kölcsey-utca 10.

— FISCHER IZSÓ. —

Szeplőt, májfoltot,
pattanást gyor-
san eltávolít
a GERLE-féle

VIOLA-CRÉM!

Kapható
a Kigyó
gyógyszertárban
Szeged, Klauzál-tér
és Kárász-utca sarkán.

Bérletszünet. Bérlet páratlan $\frac{1}{3}$,1910. dec. 18. Vasárnap d. u. $\frac{1}{4}$ -kor. Csütörtök, dec. 22. este fél 8-kor.

A denevér.

Vig opera 3 felvonásban. Egy francia vigjáték után irták. Hafneu és Genée, zenéjét szerzette: Strauss János,

SZEREPLŐK:

Eisensteingazdag kereskedő	Mezei A	Falke, ügyvéd	— — —	Sümegei Ö
Rozalinda, felesége	— — Szeyer Ilonka m. v.	Blind, jegyző	— — —	Virágháty
Frank, fogházigazgató	— Nyáray	Adél, Rosalinda szobalánya	Felhő R	
Orlofszky herseg	— — Békefiné	Frosch, börtönőr	— —	Nagy D
Alfréd, énekmester	— — Békefi L			

Történik Nizzában, a múlt század végén.

I. felv. Eisenstein magánzót elítélték egy napi fogházra. Épen búcsúzik a feleségétől, mikor egy ügyvéd-barátja meghívja egy mulatságra. Elhatározza, hogy elmegy és kimulatja magát. Eisenstein szobalánya is, egy beteg nagynéni látogatásának ürügye alatt, egy barátnőjével mulatni megy. Eisenstein távollétében, feleségének, udvarlója, Alfréd, felveszi Eisenstein hálóköntösét és mikor Frank fogházigazgató eljő, hogy Eisensteint magával vigye, őt véli a ház urának és magával viszi a fogházba.

A darab hangjegye kapható ifj. Arvay Sándor könyvkeresek. Kárász-u 10.

II. felv. Eisenstein a bálon nagyban udvarol saját szobalányának, Adélnak, a kit fel nem ismer. Az ügyvéd, bosszú: esküszik Eisenstein ellen, mert az ő tréfája folytán száradt rajta a „böregér“ név. Elhívja a bálba Eisensteinnét, a ki ámulva látja, mint udvarol férje a hölgyeknek. Frank fogházigazgató is jelen van a bálon és mikor hajnalodik, Eisenstein siet a fogházba büntetését leülni.

III. felv. Frank az éjjeli lumpolásból hazatér, mikor Eisenstein jelenkezik előtte a büntetés végett. Ekkor sül ki, hogy már egy Eisenstein be van csukva kit Eisenstein lakásáról hoztak a börtönbe. Eisensteinné és Adél is eljönnek, hogy Eisensteint kiszabadítsák. Itt ismerik fel egymást kölcsönösen: férj és feleség, urnő és szobaleány.

Elsőrendű gyártmányu

kerékpárok és varrógépek

az Alföldön a legolcsóbb bevásárlási forrás, kedvező részletfizetések mellett is kaphatók

Szilvássy Jenőnél Szeged, Jókai-utca 6. szám. (dr. Regdon-ház).

Kerékpár- és varrógép-alkatrészek nagy választékban. Szakszerű javító-műhely. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Legkellemesebb meglepetés a hölgyeknek

egy szép blúz, pongyola, alsószoknya, remek kötények

□ □ □ mely leszállított árban kaphatók: □ □ □

Főster József, Kelemen-utca 7. Lengyel bútorgyárral szemben.

KLEIN ADOLF

az alföld legnagyobb cserépkályha raktára
cementárú és műkögyáros
építési anyag kereskedés

S Z E G E D

Laudon-utca 21. Mérey-utca 6. sz.

Telefon 231.

!! Nagy karácsonyi occassió !!

KÚP GYULA ÉS TÁRSA
 NŐI DIVATHÁZABAN SZEGED.

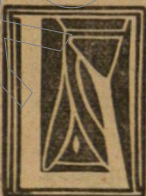
Szabott árak.

ALKALMAS

karácsonyi és ujévi ajándékok óriási választásban. — Kosztümök — Pongyolák — Bluzok — Párisi füzök.

□ SZÖRME ÁRUK □
 Perzsia kabátok — Bundák — Szörmesálak — Karmantyuk — Télíkabátok — Tollboák — és Szörmekalapokban. □

**EGUJABB SZINHÁZI SÁLAK, KEZTYŰK,
 RIDIKÜLÖK, CSIPKÉK ÉS RUHADISZEK
 GYÖNYÖRŰ KIVITELBEN**
SCHÖN JENŐNÉL KIGYÓ-UTCA 3.

Bérlet páratlan $\frac{3}{8}$ páros $\frac{1}{8}$.

Vasárnap és Hétfőn, 1910. december 18. 19. este fél 8 órakor.

Karenin Anna.

Dráma 4 felvonásban, 1 változással Tolstoj regénye után írta, Guiraud. Magyar szinpadra alkalmazta Góth Sándor.

SZEREPLŐK:

Wronszky gróf	Lugosy B.	Daniel	R Nagy Gy
Karenin gróf	Csiky L	Szergiusz	Szabó K
Oblonszky herceg	Sümegei	Péter	Szabó V
Cherbatzky herceg	Nagy D	Nikola	Oláhfi
Szerpuchovszky herceg	Oláh F	Karenin Anna	Tóvölgyi M.
Levin	Mihó	Miagkaja grófné	Kende
Jaschvin hadnagy	Ács	Dolly	Békefiné
Makhotin hadnagy	Koháry P	Kitty	Várnay J
Golinicseff	Virágháty	Cherbatzky hercegné	Baróthyne
Szomatoff	Szabó	Tverskoj hercegné	Juhászné
Tábornok	Pesti	Nordstone grófné	Szücs
Tverskoj herceg	Balogh	Szomatoffné	Csige
Lukics Waszili	Pécskay V	Lydia Ivanovna	Virághátiné
Matvei	Virágháti	Zsófi	Szokol
Cord	Biró	Nasztja	Szabóné
Wladimir	Baróthy	Matróna	Csikyné

A darab szövege kapható . Árvay Sándor könyvkeresk. Kárász-u. 10.

LEMLE

Ajánlja a legválasztékosabb izlésnek megfelelő őszi KALAP ujdonságait; ugy hazai, mint a külföld legjelesebb gyártmányaiban. Uridivatcikkekben állandó különlegességek

Szeged, Klauzál-tér 6.

Kohn Béla, Szegeden Férfiszabó, Első Szegedi Mústoppoló — Oroszlán-utca 17. szám alatt. —

Mindennemű STOPPOLÁSOK szövet- és selyemben a legnagyobb szakértelemmel készíttetnek. — Ugyiszintén MÉRTÉK SZERINTI MEGRENDELÉSEK gyorsan, pontosan

és a legjutányosabban eszközöltetnek.

GÁL TESTVÉREK UTÓDAI

 SPORT- DISZMŰ- JÁTÉK- KÖTÖTT- ÉS SZÖVÖTTÁRÚ — — KÜLÖNLEGESSÉGEK RAKTÁRA — —

Telefon 834.

SZEGED, KLAUZÁL-TÉR.

Telefon 834.

I. felv. Oblonszky Arkadievis Stépán herceg palotájában tea-est van. A ház urnöje, Dolly, a hugát, Kittyt, férjhez akarja adni, s az ő kedvéért adják az estélyt, hogy Wronszy gróf gárdatisztel összehozzák, aki a tél folyamán udvarolt Kittynek. A palotában időzik Karenin Anna is, aki Moszkvából azért jött Oblonszkyékhoz Pétervárra, hogy a csapodár bátyját és Dollyt összebékítse, akik azon zördültek össze, hogy Stépán legygeskedni talált a gyermekei nevelőnőjével. Az estélyen egybegyült társaság pletykáiból megtudjuk, hogy Wronszy gróf, amióta Karenin Anna Moszkvában van, belebolondult a szép asszonyba. Ugylátszik, a mende-mondának van némi alapja, mert Wronszy a estélyen lángoló szavakkal ostromolja Annát, aki felháborodottan utasítja vissza.

Arvay Sándor és Fia cukrász buffetje itt a színházban az I. emeleten.

II. felv. A carszkoje-szelői versenytéren, ahol Wronszyknak egy akadályversenyen lovagolnia kell, ismét öszekerül a gárdatiszt Annával. Hiába könyörög a kapitány a büszke Annának, ez hallani sem akar róla. A kapitány kétségbeesetten száll nyeregbe, s lován, Frou-Frou-n oly eszeveszettül száguld a versenyen, hogy egy akadály ugrása közben felbukik lovával. A tribün közönségének ijedt kiáltásából kisivít Anna rémült sikolya, aki csak ekkor tudja meg, hogy szereti Wronszyt. A versenyter közönsége megbotrántkozva süttög, amint Karenin Iván, a férj, elvezeti a pályából feleségét. A házaspár hazasiet Pétervárra, a hol egy izgatott párbeszéd után Anna szemébe vágja az urának, hogy sohasem szerette s csak Wronszyra gondol. A férj elűzi házából a hűtlen asszonyt de a következő pillanatban már már megbánja heveségét, behozatja kis fiát a szobába, akivel az ablakon át kiáltat Anna után. Anna, kis fia kiáltozására félőrülten rohan vissza kis fia mellé.

A darab szövege kapható ifj. Arvay Sándor könyvkeresk. Kárász-u. 10.

III. felv. Egy velencei palázóban élnek együtt Wronszy és Anna egy év óta. Nem tudták elkerülni végzetüket, amely egymásnak szánta őket. Kóborolnak szerte a világban, elbujnak az ismerőseik elől. Szeretik egymást, de még sem boldogok. A büszke Anna nem tudja elviselni a gondolatot, hogy arra utazó ismerőseik elfordulnak tőle ha meglátják: nem tud belenyugodni a gondolatba, hogy kedvese legyen valakinek. Wronszy meg vágyik vissza az ezredéhez, dolgozni szeretne. Elhatározzák, hogy mennek haza Oroszországba, hogy Karenint válásra bírják.

Arvay Sándor és Fia cukrász buffetje itt a színházban az I. emeleten.

IV. felv. Karenint sikerült Anna rokonainak rábírní, hogy egyezték bele a válásba. De már késő. Wronszy elhidegült Annától s Anna nem akar Wronszy feleségévé lenni csak azért, hogy ez a hibát jóvátegye. Anna éri, hogy elvesztette Wronszy szerelmét és öngyilkos lesz.

Vegye meg 60 fillérért

DR. LUGÓSI DÖMÖTÖR

LEGÚJABB SZEGEDI ÚTMUTATÓJÁT

a város térképével és 20 képpel.

Kapható. IFJ. ÁRVAY SÁNDOR könyvkereskedésében.

Bérlet páratlan ²/₃.

Kedden, 1910. december 20. este fél 8 órakor.

III. Richard.

Tragédia 5 felvonásban, írta Shakespeare, fordította Szigligeti Ede.

SZEREPLŐK:

IV. Edvárd	Nyárai	Vaughan hangja	Szalay
Edvárd, walesi herceg	Várnay	Ratcliff	Balogh J.
Richard, yorki herceg	Békefiné	Catesby Vilmos	Ács
György, clarencei herceg	Lugossy	Tyrrel	Virágháty
Richmond	Almássy	Sir Valter Herbert	Pécskai
Morton püspök	Pápai	Lordmayor	Pesti
Buckingham herceg	Oláh	Tressel	Szabó K
Norfolk herceg	Horváth	Förrest gyilkos	R Nagy Gy
Rivers gróf	Szabó Gy,	Dighton	Balogh
III. Richard	Csiki L	Íródiák	Révész
Dorset márkí	Súmegi	Erzsébet királyné	Kende
Grey lord	Mihó	Margit királyné	Tóvölgyi
Oxford gróf	Csajághy	Yörk hercegné	Baróthyné
Hastings lord	Baróthy	Lady Anna	Fodor Ella
Stanley lord	Nagy D	Clarence fia	Utassy
Lovel lord	Koháry	Apród	Reményi
Brakenbury	Kiss	Bourchier	Kapossy I.

Nem kell bosszankodni
a rosszul sikerült fűzők miatt,
mert raktáron tartunk fűzőket
a legdivatosabb formákban
Kor. 1.20.-tól, 20 Kor.-ig.

Női divat újdonságok
Harisnya különlegességek stb.

Pollák Testvérek

uri- és női divat üzletében

Telefon 855. Szegeden, Telefon 855.
Széchenyi-tér 17. és Csekonits-utca 6.

SZENTESÉN, Kossuth-utca.

Szolid szabott árak!

I. felv. Richard elhatározza, hogy miután az élet neki testi fogyatkozásai miatt semmi örömet nem nyújt, megszerzi az angol koronát. Éppen arra hozzák VI. Henriknek, az utolsó Lancaster-királynak koporsóját s a gyászmenetben ott van a megölt király özvegy menyje, lady Anna, a hatalmas Kingmaker Warwick grófnak leánya. Az asszony kitünő lépcső a trónhoz és Richard, a kinek szellemi fölénye bámulatos, eredményeket ér el, a hely színén eljegyzi Annát.

II. felv. Az új királynak, IV. Edvárdnak, az alacsony sorból fölemelkedett Erzsébet a felesége, a ki szegény rokonait rangokkal és kintételekkel ruháztatja fel. A régi nemesség ezért féltékenykedik és Richard ügyesen szítja az elégtelenséget. Azonkívül megöleti a király öccsét, Clarence herceget, a Towerben, s efeletti bánatába a király belehal. A jövő sötét és bizonytalan. Erzsébetnek Edvártól két fia született, de mivel ezek kiskorúak, Richard lesz a protektor.

Arvay Sándor és Fia cukrász buffetje itt a színházban az I. emeleten.

III. felv. A kis walesi herceget a londoni nép nagy diszszel készül fogadni, de Richard Towerbe viteti a két gyermeket, egyszersmind Buckingham herceget és Catesby lordot elküldi Hastings lordhoz, vajjon ez hajlandó lesz-e a két herceg trónfosztásába beleegyezni.

Változás. Hastings nem akar Richard gonosz terveibe beleegyezni. Richard erre lefejezteti és nagyszerű komédiával menti ezt a tettet a polgárság előtt.

Változás. Richard két hátralevő akadályá közül a parlamentet dr. Shaw és Penker, két erkölcstelen tudós, ügyes szofizmákkal győzik le, a polgárságot pedig maga Richard nyeri meg fortélyos komédiával.

A darab szövege kapható ifj. Arvay Sándor könyvkeresk. Kárász-u. 10.

IV. felv. Richard trónon ül végre és hogy teljes bizonságban érezze magát, a Towerben fogva ülő két kis herceget megöleti Tyrrel züllött nemessel, miután Buckingham ezt megtagadja. De a két gaztett éles körómmel hasogatja Richard lelkiismeretét. Bukása itt kezdődik. Ellenpártja növekszik és a Bretagneban élő trónkövetelő, Richmond herceg, mellé áll.

Arvay-féle bonbonok és cukorkák à la Paris a legfinomabbak.

Változás. Richard a Towerből Richmond ellen indul, a ki már nagy hadsereg élén angol földön áll. Indulása pillanatában anyja és Erzsébet, IV. Edvárd özvegye, megátkozzák Richardot.

V. felv. Richard a bosworthi csatatéren rettenetes álmot lát. Mindazok szellemei, a kiket megölt, megjelennek előtte és megjósolják, hogy el fogja veszteni a csatát. Ezzel a tudattal ébred és el is veszti a döntő ütközetet. Richmond győz és megöli Richardot.

Arca szép és üde lesz, ha a világ legtökéletesebb arcszépítő szerét a Barcsay-féle ^{Kapható tégelye 1 kor-ért} **BARCSAY KÁROLY** **ORGONA VIRÁG CRÉMET** használja. ^{gyógyszertárában}

□—

SZEGEDEN, Széchenyi-tér 12. szám.

—□

Valódi Perzsa és Argaman szőnyegek nagy választékban — Dús raktár; Függöny-Ágy- és Asztalterítőkbén —

Divatáruház a „Kék Csillaghoz” Szegeden

Bérlet páros ^{3/8}.

Szerdán, 1910. december 21-én este fél 8 órakor.

A cigánybáró.

Operett 3 felvonásban. Jókai Mór regénye után írta: Schnitzer J fordította: Radó A, zenéjét szerzette: Strauss J.

S Z E R E P L Ő K :

Barinkay Sándor	— —	Békefi L	Gábor diák	— — —	Mezey A
Zsupán Kálmán	— —	Nagy D.	Cipra, cigányasszony	— —	Juhászné Á.
Arzena, aleánya	— —	Lendvay M	Saffi, cigányleány	— —	Szeyer Ilonka m. v.
Mirabella, nevelőnője	— —	Szücs	Szepe	— — —	Szokol
Ottokár, ennek fia	— —	Virágháti	Miksa, hajóslegény	— —	Szabó R
Carnero gróf	— —	Nyáray	Pista, Zsupán inasa	— —	Szabó L

A darab szövege kapható ifj. Arvay Sándor könyvkeresek. Kárász-u 10.

Irnokok, hajóslegény, cigánynők, cigánygyerekek, pandúrok, huszárok, gránátosok, markotányosnők, polgármester, táncosok, urak, hölgyek, apródok, katonák és cigányzenészek. Történik az I. felv. a temesi bánságban, a II. egy cigányfaluban, a III. Bécsben. Idő: XVIII. század közepe.

1. felv. Zsupán leányát Arzenát, feleségül kínálja Barinkainak. A leány azonban titokban Mirabella guvernánt fiát, a csinos Ottokárt szereti. Barinkay éjszakai kóborlásai közben meg ismerkedik egy vén cigányasszonnyal, Ciprával és a leányával Szaffival. Szaffi vállalkozik, hogy rejtékúton a várba vezeti, e közben a cigányok vajdává választják és Barinkay eljegyzi magát Szaffival.

2. felv. Cipra álom révén felfedezi Barinkay előtt a kastélybeli legendás kincs rejtékelyét. Ennek híre fut és Zsupán, meg a biztos ott teremnek, hogy a kincset lefoglalják. De ekkor Gábor diák toborzó huszárcsapata érkezik. A biztos le akarja foglalni a kincset, de Cipra egy okmánnyal, hogy Szaffi a legutolsó temesi basa leánya, tehát gazdag hercegnő. Barinkay elkeseredésében elmegy a spanyol háborúba.

3. felv. Szaffi felkerül a bécsi udvarba. Barinkay is visszakerül a csatából és vitézségeért a bárói rangot kapja. Most már semmi sem állja útját boldogságuknak.

Színházi látszövek a legfinomabb üvegekkel, szemüvegek, hőmérők, mindennemű hangszerek a legjutányosabb árban kaphatók:

Braun János

hangszerkészítőnél és látszerésznel Kárász-utca 15. sz.

— Telefon 157 —

Fonyó Soma

világítási vállalata Szeged, új Wagner palota. A városnak egyik kitérőn vezetett óriási raktárral rendelkező hiányt pótló speciális üzlete. Villamos vagy légszuszvillágítási teljes berendezéseket szakszerűen készíti. Olcsó árak!!

Bérlet páros ^{2/3.}

Pénteken, 1910. december 23-án este fél 8 óraker.

Hoffmann meséi.

Regényes dalmű 4 felvonásban. írta: Jules Barbier, fordította dr. Váradi Antal, zenéjét szerzette Jaques Offenbach.

SZEREPLŐK:

Hoffmann meseíró	— —	Békefi L		Luther, kocsmáros	— —	Mihó
Lindorf)				Andris, lovász)	
Copélius)	— — —	Mezei A		Cochenili, inas	Syalanzinál	Nyáray
Miracle)				Ferenc, szolga	Crespelnél	
Spallanzani, professzor	—	Pesti		Hermann)		Sümegi
Crespel	— — — —	Oláh		Nathaiel)	diákok	Virágháty
Stella)				Vilmos)		Révész
Olympia)	— — —	Szayer Ilonka m.v.		Antónia, anjának szelleme		Juhász né
Antonia)				A muzsa	— — — —	Várny
Miklós, Hofimann barátja		Békefiné				

Történik az első és negyedik felvonás Luther kocsmájában, a második felvonás Spallanzani termeiben, a harmadik felvonás Crespelnél.

Előjáték. A német diákok együtt söröznek és Hoffmann, három szerelmének a történetét mondja el pajtásainak.

1. felv. Olympia története. Hoffmann beleszeret Spallanzani mester leányába, a szép Olympiába. Szerelmének tárgya élettelen bábu, aki énekel és táncol. A bábuból részt követel magának Coppelius mester is a ki a szemeit liferálta. Coppelius nagy árat szab Spallanzaninak mire ez becsapja az öreget. Coppelius erre ösztöri a bábút.

2. felv. Antónia története. Antónia Crespel zenetanító leánya anyjától gyönyörű hangot örökölt. A szegény leány azonban mellbeteg s a dal halálát jelenti. Megérkezik Hoffmann, Antónia vőlegénye. Mirakel a csodadoktor, énekre ösztökéli a beteg Antoniát mindaddig, míg csak holtan össze nem roskad. Crespel és Hoffmann már csak a halott Antónia teteme melé roskadhatnak térdre.

Utójáték. Hoffmann befejezte három szerelme történetének elmesélését, a diákok foltatják a poharazást.

!! Szenzációs könyvujdonság !!**Dr. Domokos L.: A magyar imperializmus.**

Ára 3 kor. Kapható Ifj. Árva Sándor könyvk. Szeged, Kárász-u. 10.

Ha őszül a haja használja a BARCSAY-féle Hajregulátort

mely már néhány napi használat után visszaadja a hajnak eredeti színét.

Kapható 1 és 2 koronás üvegekben,

Barcsay Károly gyógyszer-tárában Szegeden, Széchenyi-tér 12. szám.

